

BETERE BEGELEIDING VAN PATIËNTEN MET EEN TNF-REMMER DOOR DE HUISARTS EN HUISAPOTHEKER

Three horizontal dashed-line boxes stacked vertically, intended for additional text or notes.

Met dank aan...

Dit programma werd ontwikkeld door de Koninklijke Apothekers Vereniging Antwerpen (KAVA), in samenwerking met Domus Medica

Speciale dank gaat uit naar:

Apr. Bieke Populier (IPSA)

Apr. Silas Rydant (Meduca)

Dr. Frederik Smet (huisarts)

Dr. Joachim Truijens (huisarts)

Agenda

1. Doelstelling MFO
2. Aandachtspunten
  1. Situering TNF-remmers
  2. Injectietechniek
  3. Bijwerkingen
  4. Doorbehandelen bij infecties of niet
  5. Vaccinaties
  6. Therapietrouw
3. Afspraken en opvolging

Doelstellingen

Kennis vergroten met betrekking tot het veilig gebruik van TNF-remmers:

- Toediening
- Bijwerkingen en omgaan met infecties
- Vaccinaties

Betrokkenheid creëren van de huisarts en patiënt:

- Belang therapietrouw
- Alarmsignalen
- Educatie en informeren van de patiënt

Agenda

1. Doelstelling MFO
2. **Aandachtspunten**
  1. Situering TNF-remmers
  2. Injectietechniek
  3. Bijwerkingen
  4. Doorbehandelen bij infecties of niet
  5. Vaccinaties
  6. Therapietrouw
3. Afspraken en opvolging

Inleiding

Waar situeren jullie TNF-remmers?

Inleiding

Type DMARD	Afkorting	Moleculen
Conventionele synthetische DMARDs	csDMARDs	Methotrexate (MTX) Sulfasalazine Chloroquine en hydrochloroquine Leflunomide
Biologische DMARDs	bDMARDs	TNF- α -remmers Adalimumab, Certolizumab, Etanercept, Golimumab, Infliximab
		T-cell costimulatie inhibitor (Abatacept) Anti B-cel (Rituximab) Interleukine-1 (IL1) inhibitor (Anakinra) Interleukine-6 (IL6) inhibitor (Tocilizumab, Sarilumab) Interleukine-7 (IL7) inhibitor (Secukinumab) Interleukine-12/23 (IL12/23) inhibitor (Ustekinumab)
Targeted synthetic DMARDs	tsDMARDs	Janus kinase (JAK) inhibitoren (Tofacitinib, Baricitinib) Fosfodiësterase-4 (FDE) inhibitor (Apremilast)

Inleiding

Welke TNF-remmers kennen jullie?

Inleiding

Voor welke indicaties zijn TNF-remmers geïndiceerd?

Injectie

Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten bij een injectie met TNF-remmers?

Casus 1

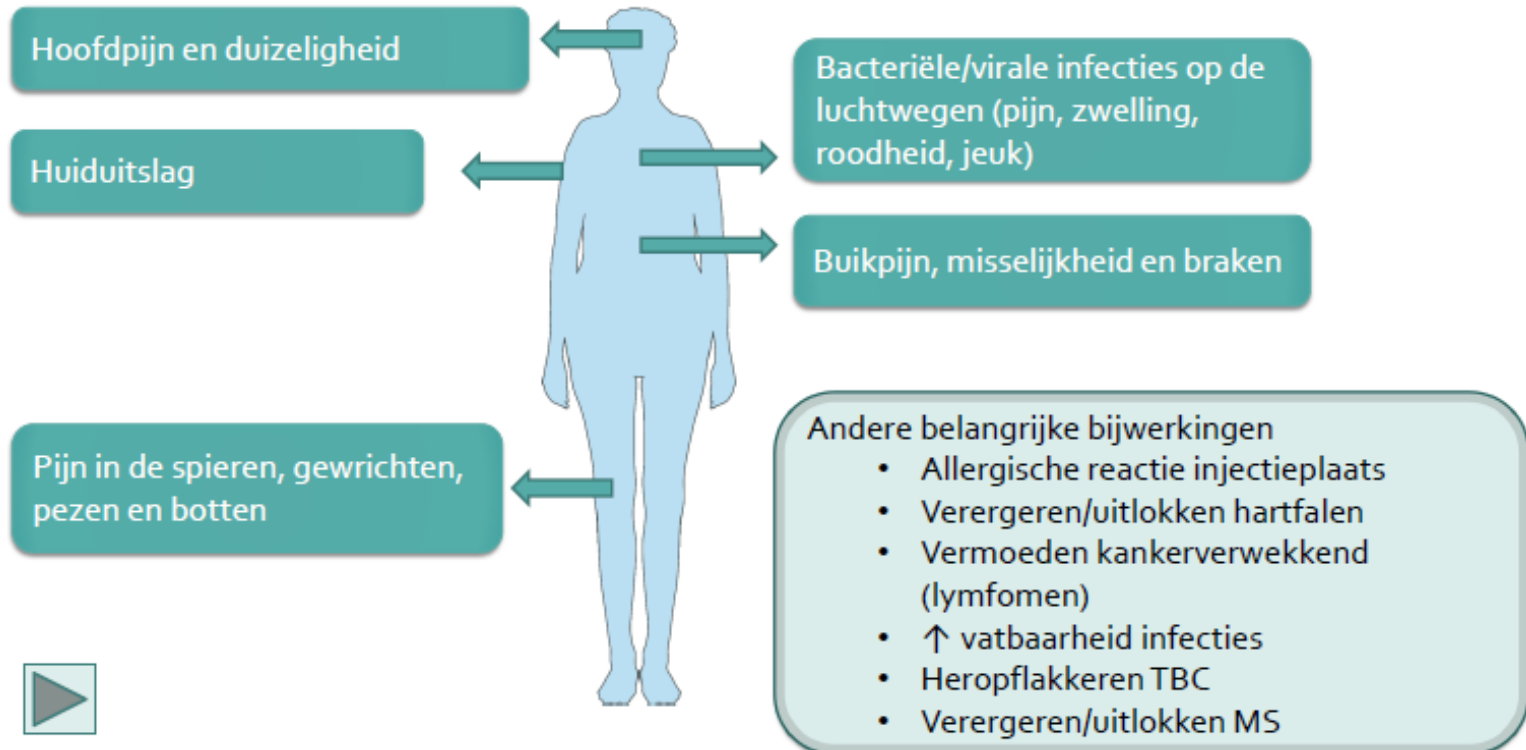
Annelies heeft geregeld last van een reactie nadat ze de medicatie heeft toegediend en ze vindt dit wel vervelend.

Wat raad je haar aan?

Injectie – demo

Bijwerkingen

Aan welke bijwerkingen denk je bij een TNF-remmer*

*Gemeld bij tenminste één TNF-remmer

Casus 2

Patiënt wordt behandeld met TNF-remmer en dient een antibioticakuur op te starten (amoxicilline 500mg, drie maal daags) vast.

Mag de patiënt zijn geplande injectie overmorgen gewoon toedienen?

Hoe ga je hiermee om?

Casus 3

Patiënt komt langs tijdens de wacht met een voorschrift Monuril dat ze nog had liggen. Via het GFD merk je op dat ze een TNF-remmer gebruikt.

Mag ze de injectie gewoon zetten zoals gepland?

Hoe ga je hiermee om?

Casus 4

Een patiënt komt bij jou in de apotheek met volgende klachten: hoesten (>2 weken) en kortademigheid. De patiënt gebruikt een TNF-remmer.

Hoe ga je hiermee om?

Casus 5

De patiënt komt in de praktijk met een schaafwonde, die maar niet geneest, sinds een week. Je merkt dat de wonde niet mooi is gereinigd en dat ze begint te etteren. Je weet ook dat ze een TNF-remmer gebruikt.

Hoe ga je hiermee om?

Doorbehandelen of niet?

Vaccinaties

Immuunrespons van patiënten op TNF-remmers kan verminderd zijn en banale infecties kunnen grote gevolgen hebben, met opstoten van de aandoening.

Vaccinatie is bewezen interventie voor veel infecties, maar wat bij gelijktijdig gebruik van TNF-remmers?

Casus 6

Patiënt komt in de apotheek met een voorschrift voor een griepvaccinatie

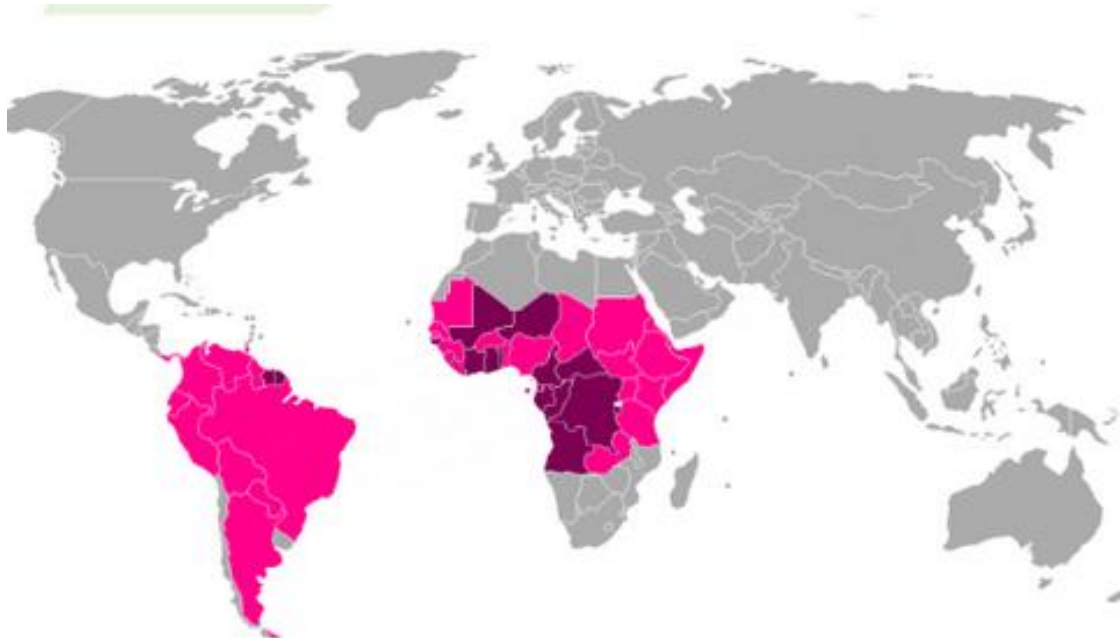
- ⇒ Mag dit zomaar worden ingespoten?
- ⇒ Welke voorzorgen moet je nemen?
- ⇒ Is deze patiënt een risicopatiënt?

Wat met een pneumokokken vaccin?

Casus 7

Patiënt wenst naar Mali te reizen, waar het verplicht is om gevaccineerd te zijn tegen gele koorts.

Gele koorts: vaccinatie verplicht (donkerpaars) en aanbevolen (roze). Zie tekst. Bron: WHO.

Gelekoorts

Wat kan je als advies geven?

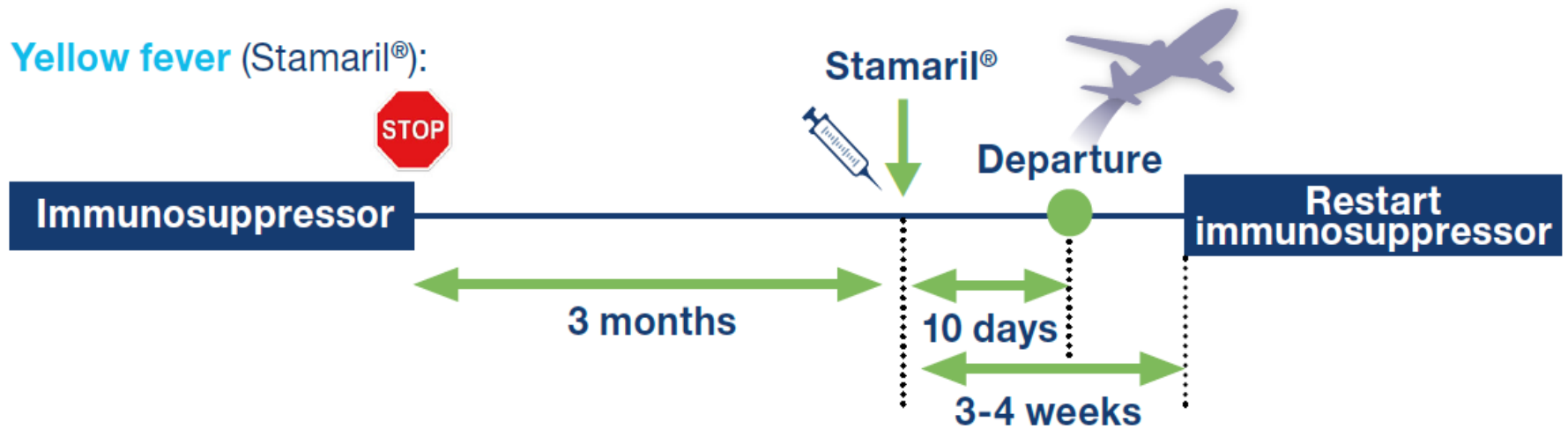
Samen toedienen met TNF-remmer?

Wat zijn de opties?

Gelekoorts

Shortest recommended timeline

Yellow fever (Stamaril®):

Vaccinaties – kernboodschappen

Bekijk voor de opstart van een TNF-remmer de vaccinatiestatus van de patiënt en informeer hem over mogelijke vaccins

Vaccins best zoveel mogelijk toedienen vooraleer de therapie wordt opgestart

Geïnactiveerde vaccins: kunnen probleemloos worden toegediend (pneumococcon, influenza)

Geactiveerde vaccins: contra-indicatie (=> contact specialist)

Therapietrouw

Therapietrouw bij patiënten met IMD, die een behandeling onder een TNF-remmer hebben, varieert tussen 17-70%*

Suboptimale terapietrouw is geassocieerd met slechtere klinische resultaten en een verhoogde kost voor de patiënt en de maatschappij.

Een betere terapietrouw is daarom noodzakelijk om de outcomes te verbeteren en de kosten te verminderen.

Therapietrouw

Welke zijn belangrijke oorzaken therapieontrouw?

Meerwaarde huisarts/apotheker

	Huisapotheker	Huisarts
Infecties & bijwerkingen		
Vaccinatie		
Therapietrouw		
Risicogroep		

Agenda

1. Doelstelling MFO
2. Aandachtspunten
  1. Situering TNF-remmers
  2. Injectietechniek
  3. Bijwerkingen
  4. Doorbehandelen bij infecties of niet
  5. Vaccinaties
  6. Therapietrouw
3. **Afspraken en opvolging**

Opvolging MFO TNF-remmers

Voorgestelde indicatoren:

Patiënten met GMD & medicatieschema

Gevaccineerd tegen griep

Gevaccineerd tegen pneumokokken